

Řešte tuto úlohu:

$$6x_1 + 3x_2 \rightarrow \text{MAX};$$

při omezeních

$$4x_1 + 2x_2 + x_3 = 20,$$

$$2x_1 + 4x_2 + x_4 = 22,$$

$$x_1 \geq 0, x_2 \geq 0, x_3 \geq 0, x_4 \geq 0.$$

Nalezněte všechna základní řešení této úlohy.

Základní řešení:

$$\mathbf{x}^{(1)} = \begin{bmatrix} 3 \\ 4 \\ 0 \\ 0 \end{bmatrix}, \mathbf{x}^{(2)} = \begin{bmatrix} 5 \\ 0 \\ 0 \\ 11 \end{bmatrix}, \mathbf{x}^{(3)} = \begin{bmatrix} 0 \\ 5,5 \\ 9 \\ 0 \end{bmatrix}, \mathbf{x}^{(4)} = \begin{bmatrix} 0 \\ 0 \\ 20 \\ 22 \end{bmatrix},$$

Odpovídající účelové funkce:

$$\mathbf{c}^T \mathbf{x}(1) = 30, \mathbf{c}^T \mathbf{x}(2) = 30, \mathbf{c}^T \mathbf{x}(3) = 33/2, \mathbf{c}^T \mathbf{x}(4) = 0.$$

Simplexová metoda

x1	x2	x3	x4	f
3	4	0	0	30

L	P
20	20
22	22

Optimální hodnota účelové funkce

Gradientní metoda

x1	x2	x3	x4	f
3.8	2.4	0	0	30

L	P
20	20
17.2	22

! je stejná pro všechny metody, úloha má ale nekonečně mnoho řešení - celou hranu přípustné oblasti

Postup řešení optimalizační úlohy o plánování výroby pomocí simplexu si nyní ukážeme na příkladu 1.5.3. V této úloze jsme *maximalizovali účelovou*

$$f = 2x + y$$

za podmínek

$$3x + y \leq 24$$

$$x + y \leq 10$$

$$x + 2y \leq 16$$

Řešení úlohy simplexovou metodou:

Úlohu maximalizovat účelovou funkci $f = 2x + y$, převedeme na minimalizovat $-f = -2x - y$ bez újmy na významu řešení. Protože soustavu podmínek musí být zapsána do simplexové tabulky ve standardním tvaru, zadanou soustavu nerovnic na soustavu rovnic pomocí doplňkových proměnných. Pro lepší orientaci v simplexové tabulce označíme $x = x_1, y = x_2$ a doplňkové jako x_3, x_4 a x_5 .

$$3x_1 + x_2 + x_3 = 24$$

$$x_1 + x_2 + x_4 = 10$$

$$x_1 + 2x_2 + x_5 = 16$$

Z nynějšího zápisu vidíme, že v soustavě rovnic, kterou můžeme přepsat do maticového tvaru, budeme ji značit A, se nám objevila jednotková submatice obsahující prvky 1, 1, 1. Tuto submatici můžeme zvolit jako výchozí přípustnou bázi. Vzniklou soustavu rovnic můžeme rovnou zapsat do simplexové tabulky.

			-2	-1	0	0
--	--	--	----	----	---	---

c	x	b	x_1	x_2	x_3	x_4
0	x_3	24	3	1	1	0
0	x_4	10	1	1	0	1
0	x_5	16	1	2	0	0
		0	2	1	0	0

Tab. 2

Z tabulky vidíme, že kritérium optimality není splněno (v posledním koeficienty větší než nula). Přejdeme tedy k dalšímu kroku. Můžeme vybrat sloupec, který v posledním řádku obsahuje prvek větší než nula a nazveme ho klíčovým sloupcem. V úvahu připadají dva první sloupce matice A. K rychlejšímu dosažení optimálního řešení zvolíme sloupec s nejvyšší hodnotou koeficientu v posledním řádku. Jako klíčový sloupec tedy vybereme první sloupec. Protože jsou všechny prvky v posledním řádku kladné, určíme minimum z podílu jednotlivých prvků sloupce b k prvkům klíčového sloupce.

$$\min \left\{ \frac{24}{3}, \frac{10}{1}, \frac{16}{1} \right\} = \frac{24}{3} = 8$$

Minimum podílu nastává pro první řádek, z čehož vyplývá, že nahradíme první sloupec matice A vektoru x_1 a transformujeme matici A tak, abychom dostali další submatici.

\tilde{c}	\tilde{x}	b	-2	-1	0	0
			x_1	x_2	x_3	x_4
-2	x_1	8	1	1/3	1/3	0
0	x_4	2	0	2/3	-1/3	1
0	x_5	8	0	5/3	-1/3	0
		-16	0	1/3	-2/3	0

Kritérium optimality opět není splněno, a proto zvolíme nový klíčový sloupec

kritérium optimality opět není splněno, a proto zvolíme nový klíčový sloupec. V tomto případě máme už jen jednu možnost, a to sloupec x_2 .

Vypočítáme minimum z podílu b ku x_2 .

$$\min \left\{ \frac{8}{\frac{1}{3}}, \frac{2}{\frac{2}{3}}, \frac{8}{\frac{5}{3}} \right\} = \frac{2}{\frac{2}{3}} = 3$$

Minimum nastává pro druhý řádek, vektor x_4 tedy nahradíme vektorem x_2 . Transformujeme matici A tak, abychom dostali novou jednotkovou submatici.

			-2	-1	0	0
\tilde{c}	\tilde{x}	b	x_1	x_2	x_3	x_4
-2	x_1	7	1	0	1/2	-1/2
-1	x_2	3	0	1	-1/2	3/2
0	x_5	3	0	0	1/2	-5/2
		-17	0	0	-1/2	-1/2

Simplexové kritérium je splněno. Všechny koeficienty posledního řádku jsou menší než nula. Z tabulky nyní můžeme vyčíst výsledek. Funkce nabývá své minimální hodnoty v bodech $x = 7, y = 3, x_3 = 0, x_4 = 0$ a x_5 hodnotě -17 . Nyní může optimalizační úlohu převést zpět na úlohu maximiace funkce $f = 2x + y$ nabývá své maximální hodnoty 17 pro $x = 7$ a $y = 3$, $x_3 = 0, x_4 = 0$ a x_5 doplňková proměnná a mohli bychom podle ní dopočítat určitý přebytek, v tomto případě přebytek dílů střechy.

exové metody
u funkci

e na úlohu
ra omezujících
u, převedeme
ných.

ové proměnné

tvaru matice a
y x_3 , x_4 a x_5 .
soustavu tedy

	0
--	---

	x_5
	0
	0
	1
	0

0 3 2 1

řádku máme
 vybrat libovolný
 jeho klíčovým
 pro přiblížení k
 sledným řádku.
 prvky v klíčovém
 řádku jednotlivým

íme vektor x_3
 s jednotkovou

	0
	x_5
	0
	0
	1
	0

0 3 2 1

zapeč. v tomto

em x_2 a opět
ci.

1	0
4	x_5
1/2	0
1/2	0
1/2	1
1/2	0

Tab. 2.3.3.c.

$-f = -2x - y$
 $x_5 = 3$ a je rovna
imalizace. Takže
 $x_5 = 3$ je pouze
v tomto případě

Soubor "Simplexová metoda - 4", Úloha str. 81 - je řešená.

Účelová funkce: $5x_1+3x_2$

Simplexová metoda

x_1	x_2	x_3	x_4	f
3	4	0	0	27

L	P	
	20	20
	22	22

Gradientní metoda

x_1	x_2	x_3	x_4	f
3	4	0	0	27

L	P	
	20	20
	22	22